

8813529625727097

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Цзян Хаочже на тему «Використання музично-пісенних засобів у формуванні іншомовної компетентності молодших школярів в КНР і Україні», представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Актуальність теми дисертації. Сучасний етап розвитку освіти характеризується інтенсивними інтеграційними процесами, орієнтацією на гуманістичні цінності, кроскультурну взаємодію та підвищення якості іншомовної освіти. Формування іншомовної компетентності молодших школярів є одним із пріоритетних напрямів освітньої політики КНР та України, що зумовлено необхідністю підготовки молодших школярів до життя та діяльності в умовах глобалізованого світу, міжкультурного спілкування та міжнародної комунікації.

У цьому контексті особливої значущості набуває пошук ефективних педагогічних засобів, що сприяють формуванню іншомовних умінь і навичок молодших школярів, розвитку їх мовленнєвої активності, творчих здібностей, емоційної залученості у процес навчання. Одним із дієвих інструментів є музично-пісенні засоби, що поєднують елементи мистецької, мовної та емоційно-ціннісної сфер. Використання пісенного матеріалу у процесі навчання іноземної мови сприяє засвоєнню лексики, фонетики, граматичних структур, розвитку аудіювання, а також формуванню позитивної мотивації до вивчення мови тощо.

Однак попри наявність окремих наукових праць, присвячених використанню мистецьких засобів у початковій освіті, питання системного застосування музично-пісенного матеріалу у формуванні іншомовної компетентності молодших школярів залишається недостатньо розробленим, особливо у контексті порівняння освітніх практик КНР та України. Актуальність

дослідження посилюється виявленими автором *суперечності*, що існують у сфері окресленої проблеми, зокрема, між:

- декларуванням в освіті нововведень у галузі вивчення англійської мови та складним їх впровадженням у початкову освіту в КНР та в Україні;
- необхідністю формування іншомовної компетентності молодших школярів в КНР і Україні з впровадженням музично-пісенних засобів та недостатнім дослідженням їх теоретичних і практичних аспектів;
- необхідністю використання музично-пісенних засобів на уроках англійської мови з молодшими школярами в КНР і Україні та недостатньо вивченою позитивною практикою обох країн.

Отже актуальність обраної теми не викликає сумнівів.

Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Тема дисертації є складовою частиною комплексної програми науково-дослідної роботи кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Наукові основи і навчально-методичний супровід педагогічного процесу в закладах освіти: історико-педагогічний, компаративний, прогностичний аспекти» (державний реєстраційний номер 0121U107474) та кафедри теорії і практики англійської мови та зарубіжної літератури імені професора Михайла Гетманця «Актуальні проблеми лінгвістики, літературознавства, методики викладання англійської мови в закладах освіти» (державний реєстраційний номер 0122U201328) Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Наукова новизна та теоретичне значення одержаних результатів полягає в тому, що в ньому вперше: здійснено цілісний порівняльний аналіз теоретико-практичних здобутків формування іншомовної компетентності в КНР і Україні; виявлено спільні риси формування іншомовної компетентності молодших

школярів в КНР та в Україні; виявлено специфічні риси, які віддзеркалюють особливості формування іншомовної компетентності молодших школярів в досліджуваних країнах; визначено напрями взаємного використання педагогічно цінних ідей для закладів середньої освіти в початкових класах КНР та України. Подальшого розвитку набуло відтворення витоків ідей, змісту формування іншомовної компетентності в КНР і Україні; основні компоненти структури іншомовної компетентності в контексті навчання учнів початкової школи з деталізацією мовної і мовленнєвої компетенцій як провідних. Уточнено поняття дослідження «іншомовна компетентність молодших школярів» в контексті початкової освіти КНР і України; термін «музично-пісенні засоби» в контексті навчання англійської мови молодших школярів КНР і України; деталізовано прийоми організації навчального процесу (дидактичні ігри, практичні вправи, руханки, творчі завдання).

Цзян Хаочже до наукового обігу введено невідомі та маловідомі джерела китайською мовою (50), окремі факти й положення, пов'язані з розв'язанням досліджуваної проблеми.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Наукові положення, які висвітлені в роботі, висновки мають достатнє обґрунтування, сформульовані послідовно та логічно, а також відповідають поставленій меті та завданням дослідження.

Аналіз достатньої кількості наукових педагогічних джерел, навчальних джерел, зокрема, підручників англійської мови, програм, цифрових освітніх платформ дозволив окреслити теоретичну основу дослідження, визначити логіку його побудови. Науковий апарат дисертаційної роботи окреслено чітко. Предмет вдало визначив домінуючий аспект дослідження. Визначені компоненти наукового апарату засвідчують, що автор глибоко усвідомлює сутність проблеми та можливі шляхи її теоретичного і практичного вирішення.

Достовірність отриманих у дисертації результатів підтверджується теоретичною обґрунтованістю вихідних позицій, застосуванням збалансованого комплексу методів дослідження для ефективного аналізу та узагальнення отриманих даних.

Характеристика основних положень роботи. Дисертаційна робота складається з анотацій українською і англійською мовами, вступу, двох розділів, висновків та списків використаних джерел до кожного з них, загальних висновків, додатків. У тексті містяться таблиці, рисунки. Загальний обсяг дисертації – 300 сторінок, обсяг основного тексту – 180 сторінок. Список використаних джерел містить 285 найменувань, із них 146 іноземними (китайською, англійською) мовами.

У Розділі 1 розкрито теоретичні питання формування іншомовної компетентності молодших школярів з використанням музично-пісенних засобів в КНР і Україні. Окреслено витoki ідей, історичні передумови та етапи формування іншомовної компетентності в КНР і Україні. Зокрема, автором визначено, що у КНР процес формування іншомовної компетентності пройшов п'ять ключових історичних періодів – від династії Цін до сучасності – з поступовою зміною суспільного ставлення і освітньої політики. З'ясовано, що особливу увагу привертають реформи 1978 року, коли англійська мова стала інструментом модернізації КНР, а також зазначено, що на сьогоднішній день у КНР формування іншомовної компетентності відбувається на уроках англійської мови з першого класу, проте існують регіональні диспропорції в доступі до якісної іншомовної освіти.

Визначено також історичні передумови та етапи формування іншомовної компетентності в Україні, що дозволило виділити основні відмінності (хронологія, політичний контекст, вплив історичних, політичних і культурних факторів на формування іншомовної компетентності) та спільні риси (сучасна

зміна підходів до формування іншомовної компетентності, акцент на формуванні мовленнєвих навичок, інтерактивності, мотивації та врахуванні та психологічних особливостей учнів; упровадження інтерактивних методів, створення іншомовного середовища та врахування мотиваційного, когнітивного і діяльнісного аспектів) процесу формування зазначеної компетентності в обох країнах.

Розкрито зміст іншомовної компетентності молодших школярів, схарактеризовано її структуру в обох країнах. З'ясовано, що іншомовна компетентність молодших школярів в обох країнах формується в межах предмету «Іноземна мова». Представлено основну мету вивчення іноземної мови в КНР та в Україні, структуру іншомовної компетентності, що дозволило автору визначити педагогічні, дидактичні та методичні шляхи її формування. Узагальнено теоретичне підґрунтя використання музично-пісенних засобів молодших школярів КНР і України. Визначено спільні та відмінні акценти щодо ставлення обох країн до музично-пісенних засобів.

Розділ 2 присвячено вивченню досвіду формування іншомовної компетентності молодших школярів з використанням музично-пісенних засобів в КНР і Україні. Цзян Хаочже визначено зміст, навчально-методичне забезпечення, методи, форми формування іншомовної компетентності молодших школярів в КНР і Україні. Схарактеризовано досвід використання музично-пісенних засобів формування іншомовної компетентності молодших школярів КНР і України. Наголошено, що використання музично-пісенних засобів сприяє формуванню іншомовної компетентності учнів в обох країнах, робить навчальний процес більш вмотивованим, цікавим і динамічним.

Авторською родзинкою є наведення значної кількості конкретних прикладів вправ для роботи з музично-пісенними засобами на уроках англійської мови як в КНР, так і в Україні. Також у роботі детально описано етапи роботи з

піснями, проаналізовано пісні, які спрямовані на формування мовленнєвої, мовної, соціокультурної компетенцій в обох країнах.

Заслугує позитивної оцінки характеристика процесу цифровізації музично-пісенних засобів в КНР та України. Автором представлено китайські та українські цифрові освітні ресурси, що сприяють формуванню іншомовної компетентності молодших школярів, персоналізації іншомовної освіти й створенню іншомовного середовища.

Визначено напрями імплементації взаємного використання узагальненого педагогічного досвіду формування іншомовної компетентності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти КНР та України.

Повнота викладення результатів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора. Основні положення, результати й висновки дисертації відображено в 10 наукових працях (із них 6 одноосібні), серед яких 4 статті опубліковано в провідних наукових фахових виданнях категорії Б; 5 тез доповідей у збірниках матеріалів міжнародних наукових конференцій, 1 методичні рекомендації.

Практичне значення дослідження. Основні положення, результати й висновки дисертаційної роботи обговорювалися впродовж 2021–2025 рр. й отримали позитивну оцінку на засіданні кафедри освітології та інноваційної педагогіки, кафедри теорії і практики англійської мови та зарубіжної літератури імені професора Михайла Гетманця Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Не викликають сумніву практичні результати дослідження, що можуть бути використані насамперед учителями англійської мови КНР і України у процесі викладання англійської мови, вченими, педагогами КНР і України в педагогічних закладах вищої освіти під час підготовки бакалаврів, магістрів зі

спеціальності «Середня освіта. Іноземна філологія», «Початкова освіта», у процесі оновлення освітніх програм, силабусів, робочих програм, навчальних планів КНР і України для вирішення проблеми формування іншомовної компетентності молодших школярів; у процесі написання підручників, методичних посібників і рекомендацій, під час підготовки випускних кваліфікаційних робіт першого і другого рівнів вищої освіти тощо.

Уваги заслуговує також той факт, що дисертантом розроблено, впроваджено, надруковано й розміщено онлайн методичні рекомендації «Методика викладання англійської мови в початковій школі».

Висновок. Дисертаційна робота Цзян Хаочже на тему «**Використання музично-пісенних засобів у формуванні іншомовної компетентності молодших школярів в КНР і Україні**», представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки є самостійною й завершеною науковою працею у вигляді рукопису за актуальною проблематикою з використанням відповідних меті, об'єкту та предмету дослідження методів наукового пошуку. Робота вирізняється цілісністю змісту, містить нові науково обґрунтовані результати, що мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Отримані висновки засвідчують особистий внесок здобувача в розвиток науки та достатньо повно відображені в наукових публікаціях.

Робота відповідає спеціальності 011 - Освітні, педагогічні науки (за спеціалізаціями) та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та пп. 6, 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету

8813529625727097

Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44, та рекомендується до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Рецензент:

Тетяна СОБЧЕНКО

доктор педагогічних наук,
професор, професор кафедри
освітології та інноваційної педагогіки
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С.Сковороди

На електронний документ накладено: 1 (Один) підписи чи печатки:
На момент друку копії, підписи чи печатки перевірено:
Програмний комплекс: eSign v. 2.3.0;
Засіб кваліфікованого електронного підпису чи печатки: ІТТ Користувач ЦСК-1
Експертний висновок: №04/05/02-1277 від 09.04.2021;
Цілісність даних: не порушена;

8813529625727097

Підпис № 1 (реквізити підписувача та дані сертифіката)
Підписувач: Собченко Тетяна Миколаївна 2898505187;
Належність до Юридічної особи: ;
Код юридичної особи в ЄДР: 2898505187;
Серійний номер кваліфікованого сертифіката: 382367105294AF97040000007C9B24004CC6DF04;
Видавець кваліфікованого сертифіката: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг;
Тип носія особистого ключа: Захищений;
Тип підпису: Кваліфікований;
Сертифікат: Кваліфікований;
Час та дата підпису (позначка часу для підпису): 20:55 19.11.2025;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для підпису від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)
Час та дата підпису (позначка часу для даних): 20:55 19.11.2025;